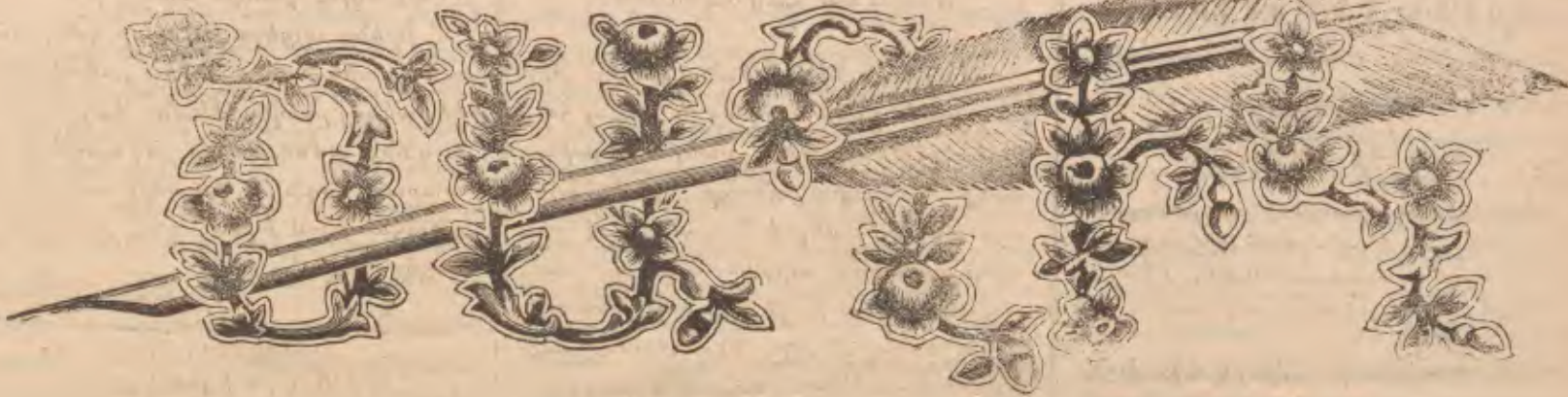

ՀԱՆԴԵՍ

40 ՓԱՐԱ

ԱՅԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ԾԱՂԻԿ շաբաթը երկու անգամ կը հրատարակուի Զորեհաբ-
րի եւ Շաբաթ օրերն: — Տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է
100 դրոս արծաթ: — Վեցամսեայն 50. — Գաւառաց համար 115 դրոս.
Վեցամսեայ 60. — Ծանուցման տողը 5 դրոս:

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել .
Առ Արսօնաշէր եւ Տնօրէն Անտօն Սափաեան,
Էսկի Զապրիյի: ճատտեսի Նշան ԼՖ. Պերպերեանի Տպարանն
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք եւ չեն տրուիր:

ԹԻՒ 229 Գ. ՏԱՐԻ

1889

ՅՈՒԼԻՍ 5 ԶՈՐԵ-ՔԵՍԱԲԹԻ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ազգային. — Եկեղեցական հանդէս. — Փոք-
րիկ մարբիդուհին. — Պատմութիւն. — Այլ եւ
այլք: — Պաշտօնական բրէնտէսի:

Ազգային ժողովոյ ե. նիստը տեղի
պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ:

Ատեանը պիտի բացուի ժամ ճիշդ
7ին եւ փակուի 10ին:

Գոհութեամբ լսեցինք որ, նշանա-
ւոր ատամնաբույժներէն ժողէֆէֆէնտի
Նալբաս, անձնուիրաբար սկսած է ամեն
ուրբաթ օր այցելել Ազգ. Հիւանդանոց
առաւօտէն մինչեւ կէս օր դարմանել
ակռայի հիւանդութիւն ունեցողները:

Ժողէֆէֆէնտի բարեսիրական այս
գործը գովեստից արժանի լինելով,
յուսալի է որ իրեն հետեւողներ ու-
նենայ:

Ի ՏՈՐՈՒԹՅՈՒ ՄԱՋ
ՎԱՅԷ ԷՖ. ՍԵՒԵԱՆԻ

Մահեր կան որոց դառնութիւնը
կարելի չէ բացատրել գրչաւ եւ ոչ
լեզուաւ. այդ մահերէն է Վահէ Է.
Ֆինէտի Սեւեանի տարածած կորուստն
որոյ յիշատակին պիտի նուիրեմք զայս
տողերն մեր յուզիչ: Ո՞վ կրնար յուսալ
թէ երիտասարդն այն ընտրեալէն,
սիրելին իւր ծնողաց, պաշտելին իւր
բարեկամաց այնքան շուտ պիտի բաժ-
նուէր մենէ: Յանձին Վահէ ԷՖ. Սեւ-
եանի որ համակրելի բնավորութեամբ,
հանճարեղ մտօքն եւ ազնիւ ձիրքերու-
վըն պատիւ կը բերէր իւր հօր Տօք-
թէօռ Գարրիէլ պէյ Սեւեանի, ընտա-
նեկան յարկը կը կորուսանէ իւր մի
ազնիւ անդամն, ընկերութիւնն իւր մի
ընտիր ներկայացուցիչն, վարժարանն
իւր մի օգտակար ուսանողն եւ ինչ-
պէս չարտասուեմք այդ դառնա-
գին կորստեան, հայ երիտասարդու-
թեան այդ ծաղկին վրայ զոր մահ-

ուան մանգաղ կողգայ կանուխէն հըն-
ձել: Այդ ծաղկին պիտի մեծնար մի
օր, պիտի տարածէր ամէն կողմ իւր
քաղցր բուրումներն եւ փայլ պիտի
տար այն բուրաստանին ուր կապրէր
Աւագ ոչ եւս է այդ ծաղկին, ոչ եւս
է ամենուն սիրելի վաղամեռիկն մեր
Վահէ:

Կողբանքնորա տխուր մահուան վրայ
որ սիրեց վարժարանը, սիրեց ընկերու-
թիւնն, եւ ամէն բանէ վեր սիրեց ու
պաշտեց իւր ծնողքն ազնիւ ու ան-
ղուգական: Խիստ շուտ իւր հրաժեշտն
տուաւ այս աշխարհի եւ բան մը թողուց
ի մեզ, անմահ եւ անմուաց յիշատակ
սիրոյ, քաղցրութեան եւ բարութեան
որոյ անձնավորութիւն էր ինք լոկ:

Արտասուեալառն աչօք կողգամք
երկնից անհուն մխիթարութիւն հայ-
ցել իւր եղբարց, իւր առաքինի մօր եւ
իւր ազնուասիրտ հօր Տօքթէօռ Գար-
րիէլ պէյ Սեւեանի որոյ բարութիւնը
անսահման են:

Մ. Գ. ՄՕԶԵԱՆ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ ՄԸ

Կիւրակէ օր իր տեսակին մէջ մէկ
հատիկ հանդէս մը վայելեցինք Պէօ-
յիւք-Տէրէի բարձրաւանդակաց վրայ,
ինչպէս որ ծանուցուած էր նախապէս
Մայր-եկեղեցւոյ դպրաց դասն հան-
դիսուր Պատարագ մատուցանել տը-

ւաւ ի Պէօյիւք-Տէրէ, Գեր. Արշարունի Յովհաննէս վարդապետին :

Առաւօտեան ժամ տասներկուքին, գպրաց պատուարժան դասն, իր հետըն ունենալով յատկապէս հրաւիրեալ հիւրեր, կամուրջէն մեկնեցաւ դէպ ի վոսփոր : Ներկայից մէջ կը նշմարուէին փոխ-գպրապետ Գեօ. Աղաբիկ էֆ. Գալիաֆճեան, Գրիգոր էֆ. Մէհտէրեան, Միհրան էֆ. Ահարոնեան, Խաչիկ էֆ. Խանճեան, Օննիկ էֆ. Խօր. Թումանեան, Մանուկ Խանճեան, Խորէն էֆ. Մկրտիչեան, Մայր վարժարանին ընդհանուր դաստիարակ Մկրտիչ էֆ. Կարապետեան և Ֆրանկիւլ էֆ. Պազըրճեան : Եթէ Աբե-է-Կ իր թղթակիցն ունէր վոսփորէն թորդանանու ճամբորդութեան մէջ, գպրաց դասն ալ իր ՍԼԱՔԻ ունէր, որ հրաւիրեալ լինելով յատկապէս, պարտականութիւն համարեց իր տպաւորութիւններն ամփոփել համեստիկ յօդուածի մը մէջ :

Արեգական սկզբնածագ շառաւիղները դեռ նոր ծայր կուտային հորիզոնէն, երբ շոգեմալուն մէջ տեղաւորեցանք. Թէրափէր կը կոչուէր այն, բաւական ընդարձակ նաւ մը, որ իր արագաթռիչ թեւերուն վրայ առած էր թռչներ զմեզ ի վոսփոր, դէպ այն իտէական աշխարհն, ուր շատ կը սիրէ օրորուիլ մեր կղերական դասու մեծագոյն մասը : Մարմարան՝ կիճեայ սաւանի մը պէս կը տարածուէր ջինջ ու կապուտակ կամարին տակ և իր մէջ կ'անդադարձնէր արեգական հրատապ ցոլքերն, որոնք քրտանց պղպըջակներ կը շարէին մեր յոգնած ճակատներուն վրայ :

Թէրափէր, իր բաւական լցուն էր ուղեւորներով, ամպաշու արծուի մը հանգոյն կը սրանար դուրսէս, պատուելով ծովուն անդունդն և փրփուրներու կաթնաթայր ծիր մը գծելով ծովուն վէտ ի վէտ ալեաց վրայ : Բայց սրտերնիս կը ճմլէր, կարծես երկաթի կտորի մը տակ և կը զգայինք խօռակցութեան պէտքը : Քովիկա բազմած էր ծերուկ իտալացի մը, վերջին աստիճան ձեւաւոր ու տգեղ, իր դիմաց գծագրութիւնէն դատելով ութսուն տարեկան մէկու մը կը նմանէր, բայց իր նայուածքն ու շարժումները դեռ կը պահէին երիտասարդ տիոց խանդավառ առուգութիւնը : Նկա-

րագէ՛մ իր ամբողջութիւնը : Չոր ու վտիտ իրանի մը վրայ կը ցցուէր աւանդական խոշոր գլուխ մը, որ յօշոտուած կմախքի մը դանկը կ'ածէր ի յուշ : Ղոյգ մը թաւուտ յօնից ներքեւ կ'երերային աչաց լայնալիճ բերեր, որոց մէջ կը կարծէր նշմարել առկայծ հրադի մը նուաղկոտ պայծառութիւնը : Ինչ որ առաւել աչքի կը զարնէր այդ խոժոռ ու տարօրէն դէմքին վրայ, այն հաստ ու կլոր քիթն էր, որ իր աւանդական մեծութեամբ դէպ ի հիւսիս կ'երկարէր և որ կը վերջանար ոսկեխնձորի մը հանգոյն կարմրուկ ու բոլորչի : Ծանօթացայ իր հետ և շատ քաղաքակիրթ մարդ մըն էր այն : Իր խօսած թրքերէնը՝ մեր մարց հայերէնին կը նմանէր, մերթ իտալական, մերթ գաղղիական և մերթ ալ անիմանալի բարբառներով խառնամառն : Իր բարեկամութիւնը, մանաւանդ իր խօսից ու ձեւերուն ներշնչած խնդուքը, բաւական մոռցնել կուտային արեւուն ջերմութիւնն ու ճամբորդութեան երկայնութիւնը :

Ժամ ու կէս սահեցաւ զուարճալի խօսակցութեան մը մէջտեղ : Նաւահանգստին կը մօտենայինք, երբ իտալացին վերջապէս և թերեւս վերջնապէս հրաժեշտ առաւ ինձմէ և դընաց անհետ եղաւ թաւախիտ պուրակներուն մէջ : Քսան վայրկեան լեռնային Պէօյիւք-Տէրէի եկեղեցւոյն մէջն էինք : Բաւական ընդարձակ, լուսարձակ և խորհրդաւոր եկեղեցի մըն էր այն, Սէնիփսիմեանց անունով, զոր կառուցանելու անձն էր Գարա Քեհեա Գէորգ և Կարապետ պէյերն : Երկսեռ բազմութիւն մը գրաւած էր եկեղեցին : Նշանաւոր անձնաւորութիւններ ալ կային, ընդ որս և Ասպետ Չուրդ և Միքայէլ էֆ. Յակոբեան, որ ցաւարտ արարողութեանց աղօթեց յօտնկալս : Բայց ինչ որ զարմանացմատնեց զիս, սա պարագայն էր թէ այն տեղի իգական սեռն՝ իբրեւ նորածնութեան չքնաղ դիւտ՝ հողմահար կը գործածէր հայ եկեղեցւոյն մէջ, իրարու հետ մրցելու չափ ճարտարութեամբ և յայնժամ ինքզինքս թատերաբեմի մը հանդէպ, պարտաւարձի մը կամ ցայգահանդիսի մը մէջ կարծեցի : Քառասնամեայ անշնորք մարդ մըն ալ յաճախ իր քիթն աւանդ կը

պարպէր եկեղեցւոյ տախտակամածին վրայ, բազմահարուածեան հրացանի մը նման պայթեցնելով իր կօկորդը : Մին՝ եւրոպեան քաղաքակրթութեան հոսանքէն վարեալ՝ օտար սովորութիւններ կը բերէր ի մեզ, իսկ միւսն՝ իր հարբխային կամ հարբխային պայթումներով սրբապղծութիւն մը կը գործէր այն տաճարին մէջ, ուր մաքրութիւն ու սրբութիւն պէտք է տիրէ, ի պատիւ Քրիստոսի անմահ Պատարագին : Կրօն. Ժողովք, որ պսակներու դրութիւնն աղբիւրց իբր օտարամուտ ինչ և որ անտեսել կեղծեց Արծրունի քահանային աղջկան դադաղը զարդարող անթիւ պսակներն, անշուշտ պիտի լսէ մեր դիտողութեանց արձագանգն և զարժանն պիտի տնօրինէ այս անձա : սովորութիւններն արգելելու համար :

Այժմ անցնինք եկեղեցական արարողութեանց ու երգեցողութեանց : Եւ արդար իրաւամբ կրնանք ըսել թէ Պէօյիւք-Տէրէի փոքրիկ եկեղեցին առաջին անգամ կը թնդար այոյափքաղցրերգու դպիրներու գեղգեղմանց ներքեւ : Ի լուր մեղամաղձիկ Աբէին, զոր դասէ ի դաս երգեցին Միհրան էֆ. Ահարոնեան և Գուրու Չէշմէի երաժիշտ դասաւորու Համբարձում էֆ. Գրիգորեան, որ վշտահար ու ցաւած սիրտ միթարանք չէր զգար իր հոգւոյն մէջ և արտասուաց քաղցրահոսան կալլակներ չէին զողեր իր այտերը : Երբ ստոյիկեան անտարբեր կըրնար մնալ հոգեկան այն անոյշ մեղեդիներուն հանդէպ, որք մի զմիով ելեւէջ կընէին տաճարին համեստիկ կամարին տակ :

Այն ատեն դադափար մը ծնաւ իսկը մտածէի թէ, մինչ Պ. Ներսէս Շահլամեանց Գուղկունճուգի եկեղեցւոյն մէջ կ'երգերեպէր, Մայր-եկեղեցւոյ գպրաց դասն ալ Պէօյիւք Տէրէի բարձանց վրայ կը թրթռացներ իր քաղցրալուր գեղգեղներն : ու բաղդատուութիւն մ'ըրի անհատական և հաւաքական ուժերու միջեւ : Պ. Շահլամեանցը լսելու բախտն ունեցած էի արդէն չորս անգամներ, այն է՝ Մայր-եկեղեցւոյ պարգեւաբաշխութեան առթիւ, Սահմանադրութեան տարեգարձի օրն, իր կազմաւորած նուագահանդէսին մէջ և Ղալաթիոյ եկեղեցին : առաջին

երեք պարագայից մէջ իր ընտանի հոգի-
կու և թրթռուն ձայնը գիտցաւ ան-
զուգական ընծայել իր նմանեաց վրայ,
ալլ Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն մէջ ապի-
կար գտնուեցաւ զի յայտնի է թէ
արեւելեան և արեւմտեան ձայնադ-
րութեանց մէջ ճիշդ այն հեռավորու-
թիւնը կայ զոր ունին արեւելք և ար-
եւմուտք իրարմէ յայնժամ համոզ-
ուեցայ թէ Պ. Շահլամեանց իր ձայնին
երանգներն եւրոպականին մէջ եւեթ
կրնայ պարզել իսկ հայկականին մէջ
ինքն ալ կը զգայ իր տկարութիւնը
ինչ որ եւրոպական է կ'երգէ սքան-
չելապէս և ինչ որ հայկական ձայ-
նադրութեան հարազատ սեփականու-
թիւնն է, չի զօրեր յաղթել և յա-
ճախ զուտ հայկական երգեցողութիւն-
ներն եւրոպականացնելով ջանալով
այնպիսի պատրանաց մէջ կ'իյնայ,
զորս ամեն ոք կրնայ զգալ:

Յաւարտ եկեղեցական արարողու-
թեանց, դպիրք հրաւիրեցան ի Թաղ-
խորհրդարան, ուր մեծարուեցան ար-
ժանապէս. ապա վեց գեղջկական
կառքեր, զորս մեր արամադրութեան
ներքեւ դրած էր Թաղ. խորհրդոյ ա-
տենապետ Մեծ. Կարապետ էֆ. Էգ-
նատն, զմեզ փոխադրեցին ի Քէս-
թանէ Սուլի: Անդ գեղջկական խնջոյք
մը կը սպասէր մեզ. ճաշի ուղղակա-
րութենէն առաջ, դպրաց քաղցրերգակ
դասն երաժշտականութեամբ մը կազմաւորեց
որք անհուն ներդաշնակութեամբ թըր-
քական երգեր և պէտէներ երգեցին,
ձայնակցութեամբ կիթառին, զոր իր
ճարտար մասներուն կը հպատակեցնէր
երաժշտապետ Գրիգոր էֆ. Մէհտէր-
եան: Ժամը վեց ու կէսին սկսաւ
գեղջկական ճաշն, որ պատրաստուած
էր ջանիւք Մեծ. Օննիկ էֆ. Խորթու-
ճեանի և որ մեծատան մը բաղմա-
խորտիկ խնջոյքէն ալ լաւ եղաւ. կե-
րակուրի միջոցին բաժակներու առա-
ջարկութիւնք եղան, մասնաւոր յիշա-
տակութեան արժանի էր տեղւոյն ե-
րաժշտապետ Մեծ. Սահակ էֆ. Խան-
ճեանի «քէն», որով յանուն Թաղ. Խոր-
հրդոյ ջերմագին շնորհակալութիւններ
յայտնեց առ անդամս դպրաց դասուն
և որ ցոյց տուաւ թէ կեանքի ամեն
բովորէ անցած փորձ ու հմուտ անձ-
նաւորութիւն մըն էր այն:

Ճաշէն յետոյ երաժշտականութեան

ըստին սկսաւ իր երգեցողութեանց,
դարձեալ առաջնորդութեամբ Մէհ-
տէրեան էֆէնտիի, որք բաց օդի մէջ,
սաղարթախիտ ծառերու խորհրդաւոր
կամարին տակ, Պօրտօի անմտհ գինիին
ազգեցութեան ներքեւ այլապէս թո-
վիչ հանգամանք մ'ունէին: Անդ լսել
կը կարծէիր սոխակներու երամ մը,
որ թաւուտից մէջ սքողուած կ'երգե-
րերգէ քաղցրանոյ: Այսպէս սահե-
ցան ժամերն և հոգեկան երազներ
բաւական օրորեցին մեր երեւակայու-
թիւնը: Մեկնելու վայրկեանը կը հաս-
նէր սակայն և արեւուն բոցավառ ըս-
կաւառակը տակաւ կ'անհետանար լե-
ռանց կատարներու ետին: Ուստի և
ստիպուեցանք հրաժեշտ տալ Վոսփորի
հիւրասէր ավանց, ուր այնքան հեշտ
ժամեր անցուցինք դրեթէ ամբողջ օր
մը: Այս անդամ Հիւսէին էր որ կը փո-
խադրէր զմեզ ի Պօլիս: Մարմարան
հանգարտիկ էր դարձեալ, բայց կո-
րուսած էր իր առտուան պայծառ
մերմաղձութիւնը. մեր վրայ ալ տե-
սակ մը թախծութիւն կը տիրէր զոր
զբօսանքէ դարձող ամեն ոք կը զգայ:
Այլ հեռիէն սկսանք նշմարել երկու ա-
փերուն հովանաւոր ծառերն, որք երկ
նից դէմ գլուխ կ'ամբառնային և որք
ջուրց վրայ կը փռէին բալ ու կապոյտ
ստուեր մը, միշտ օրորուն, միշտ երե-
րուն: Իրեն և կուսի մը մետաքսահիւս
վարսերուն նման, իր յետին ցոլքերը
կը թափէր այդտմոյն ստուերաց վրայ
և վերջապէս տակաւ կը մեռնէր գի-
շերային անհուն մթութեանը մէջ:
Այսպէս իր տեսակին մէջ մէկ հատիկ
օր մ'անցուցինք այս կիւրակէ: Ուրեմն
այդ օրուան իշատակը տաք հաւաչ-
ներու մէջ պլլենք, վառ պահենք զայն,
միշտ պահենք:

ՍԼԱՔ

ՓՈՔՐԻԿ ՄԱՐԲԵՋՈՒՅԻՆ

(Շար. և վերջ):

— Կը ճանաչէք այս տիկիններն,
այնպէս չէ՞, Բաժանորդներ ե՛ն:

— Մին ալ Ռիվ Մարգրիդուհին է,
ըսաւ մանջն: Արդէն մի քանի շաբա-
թէ ի վեր Պիկուի մէջ է: Միւս կի-
նը տեսած չեմ, անտարակոյս նոր ե-
կած է:

Ժաք Սոուպիէն աւելին չէր խնդ-
րեր: Մարգրիդուհի ալ Ռիվին Հնչու-
նաններով կը զարդարուին այդ կա-
նայք որ կառապաններն և սպասա-
ւորներն միայն կը խաբեն: Պատմու-
թիւնն շատ պարզ էր: Տիկին ընթի-
նօֆ դիտէր թէ իւր բարեկամուհիներ-
ըն մին Պիկու էր ամառն հոն ան-
ցնելու համար, և ինք եւս եկած էր
մի քանի օր մնալու համար: Ժաք եր-
կու կիներն եւս ճաշի պիտի ճրակի-
րէր: Եւ այդ հաճոյալի յոստովն երի-
տասարդ պաշտօնակալն մտաւ խաղա-
որահներու մէջ:

Ժամ մը վերջ, առաւել սիրահար-
եալ քան երբէք. Ժաք Սոուպիէն թո-
ղուց պատահեալ, և բաժանորդաց ցու-
ցակն խնդրեց Տիկին ալ Ռիվին կամ
Տիկին Սթօնօֆի հասցէն գտնելու
գտնելու համար: Պատասխան տուին
իրեն թէ՛ սոյն վերջինն վարչութեան
անդամաց անձանցով էր, միայն Տիկին
Մարգրիդուհին իւր պանդոկն կը բնա-
կէր:

Ուպահովապէս ամէն ինչ հասկնալի
կը լինէր: Զուարթ դիմօք մեկնեցաւ
դէպ ի դրախտն իւր ակնկալեալ,
կանխաւ երազելով հաճոյալի երեկոյ
մը: Այնքան ուրախ էր որ քիչ մնաց
պիտի ծիծաղէր սպասաւորին հարցու-
ցած ժամանակ թէ՛ Տիկին ալ Ռիվին
կը հաւանէր ընդունել զինք: Պիկուանս
այդ այցելութեան վրայ զարմանք
յայտնեց:

Ժաք Սոուպիէն: Ինչ կուգէր իրմէ
այդ անձանցովն որ անակնկալս իւրե-
եան կը ներկայանար, Յանկարծ գա-
ղափար մը յղացաւ: անտարակոյս իւր
եղբօրը բարեկամներէն մին էր: Եւ
բաց աստի, պաշտօնակալ մը միշտ հա-
սարակութեան մարդն է:

— Վեր հանեցէք, ըսաւ:

— Ժաք զնա մօտէն աւելի սիրուն
գտաւ: Իր վայրկեանական քմահա-
ճոյքն աւելի կը սաստկանար երբ կը
մերձենար այդ պաշտելի կնոջ: Եր-
բէք այնքան երկչոտ եղած չէր, այդ-
օրն, իւր վրայ տարօրինակ յանդու-
նութիւն մը եկած էր: Ինչօք վարա-
նիլ Սթօնօֆի մէկ բարեկամուհիոյն
ներկայութեանը: Ներս մտաւ անար-
գել և ողջունելէն յետոյ,

— Ուրեմն բարի էք որ հաւանե-
ցաք ընդունել զիս: Ըսաւ, բարի և

գեղեցիկ էք : այլ . . .
 Էլ համարենք Պիոռանսի ձեռքն
 որ սոսկման ճիչ մ'արձակելով ,
 ընկրկեցաւ ահաբեկեալ :

— Պարոն . . . ըսաւ :

— Ո՛հ , պիտի խոստովանիմ , ըսաւ
 զուարթ ձայնիւ մը : Երբ առաջին ակ-
 նարիս ձեր վրայ արձակեցի , զգացի
 թէ սիրահարեալ էի ձեզ : Կուղէք սի-
 րուն երեւի : Այս երեկոյ հաճեցէք
 ինձ և Տիկին Քառօ չեմ ճաշել :

Այդ անհետեւ խօսքերն , այն կի-
 նը զորս Բասօ կը կոչէր , շարժումներ-
 քն այդ երիտասարդին որ սիրոյ յայ-
 տօրարութիւն մը կ'ընէր , սոսկում
 առթեցին Տիկին տը Ռիվի : Յենած
 որմին , կը հարցնէր ինքնին թէ՛ կ'ե-
 րաղէր , թէ՛ այդ անձանցին յիմար
 մ'էր լոկ : Զգուտ և չոր ձայնիւ մը ,
 կանչեց Լիէթն . ո՛չ իսկ պատասխան :
 Եւ որովհետեւ ծաք դէպ իւր կողմն
 քայլ մը կառնուր , Պիոռանս գիտեց
 զնա այնքան ահաւոր աչերով , որ պահ
 մը երիտասարդն կորոնցուց իւր յան-
 դգնութիւնն :

— Ստուգիւ կրնա՞ք զիս վախցնել ,
 գոչեց ջերմ յուզմամբ մը : Բայց ես
 ձեր գերին եմ , պատրաստ ձեզ հնա-
 ղանդելու , տեղի տալու ձեր քմահա-
 ճոյից : Տարօրինակ զգացում զոր ու-
 նեցայ զձեզ առաջին անգամ տեսնե-
 լով , եթէ զձեզ նախաաած եղայ , նե-
 րեցէ՛ք ինձ : Անիրաւ էի մտածելով թէ՛
 դուք թեթեւ մթնոլորտի մը մէջ ապ-
 րելով , կրնայի սէրս յայտնել ձեզ դիւ-
 րաւ : Ա՛հ , որքան գեղեցիկ էք . ի
 ձեզ կայ անհուն հրապոյր մը , և եթէ
 լինէիք մի քիչ ներողամիտ , ա՛հ , կըզ-
 գամ թէ զձեզ յիմարարար պիտի սի-
 րեմ : Եւ այս խօսակցութիւնն պիտի
 շարունակուէր երբ Տիկին Սթօինօֆ
 ներս մտաւ : Տիկին Քառօ ամէն ինչ
 հասկցաւ :

— Ա՛հ սիրելիս , ժամանակին կը
 հասնինք . հաճեցէ՛ք զիս ներկայացը-
 նել Տիկինը որ ապուշ մը կը նկատէ
 զիս :

Տիկին Սթօինօֆ յարգալից գլուխը
 խոնարհեցուց Պիոռանսի ներկայու-
 թեան և մի քիչ դողդոջիւն ձայնիւ
 մը :

— Մեծ սխալ մը գործած էք պա-
 րոն : Տիկին Մարգրիտին չէ կրցած
 և պէտք չէ որ ճանաչէ ինձ նման ա-

րարած մը : Իւր միակ բարութեան
 պատճառաւ սխալման մը ենթարկուած
 է : Հաճեցէ՛ք ինձ հետ դուրս ելնել ,
 բացառութիւն պիտի տամ ձեզ սոյն
 պատահարին վրայ և այն ատեն պի-
 տի հասկնաք թէ ո՛ր տատիճան յան-
 ցաւոր էք :

Երբ առանձին մնաց , փոքրիկ Մար-
 գրիտին թիկնաթոռին մէջ բազմե-
 ցաւ և սկսաւ արտասուել :

Բարեպաշտի մը համար սիրուն ըս-
 կընաւորում մ'էր , որովհետեւ կ'սկը-
 սէր ընդնշմարել ճշմարտութիւնն : Այն
 կինը զոր անխոհեմաբար հիւրնկալած
 էր , լոկ հասարակաց կին մ'էր : Եւ
 երկուքն ալ ի միասին Քաղկնոյն մէջ
 ամէն ոք տեսած էր : Զէր ուզեր որ
 մ'աւելի Պիկօռի մէջ մնալ : Յուսա-
 քիկ , անձկալից դուչեց Լիէթն և պատ-
 ուիրեց նմա ամէն ինչ պատրաստել
 իւր մեկնման համար : Նոյն երեկոյն ,
 Տիկին տը Ռիվ և իւր սենեկապան կի-
 նը կը մեկնէին Պիկօռէն : Սպասուհին
 մեծ բան մը չէր հասկցած այդ ուղե-
 ւորութենէն . և ինք եւս չէր հան-
 դուրժեր իւր դիւրագոյն քմահաճո-
 յից :

Գ.

Յաջորդ ձմեռ , Մարգրիտին Նիս
 պիտի փոխադրուէր : Այլ եւս առան-
 ձին չէր ճանապարհորդէր , և իւր եղ-
 բայրն , Կոմս տը Սէթ-Էլիզ , իրեն
 կ'ընկերանար : Մի քանի ամիսէ ի վեր
 Պիոռանսի ձեւերն անհանգստութիւն
 սկսած էին պատճառել իրեն :

Այդ կինն , երբեմն այնքան եր-
 ջանիկ , այժմ մէկ խօսքէ իսկ կը յուզ-
 ուէր , անմիջապէս բարկանալով : Կէս
 օրէ մը վերջ , երկուքն ի միասին պար-
 տէղին մէջ կը խօսակցէին :

— Ա՛հ , սիրելիս , ըսաւ նմա , փոխ-
 ուած կ'երեւիս ինձ . երբեմն այնքան
 հանդարտ կեանք մը կը վարէիր . այ-
 ժմ ձանձրոյթէ կը մեռնիս : Եւ տա-
 րօրինակ բան : Պիկօռի մէջ ամառն
 անցնելէդ ի վեր է որ այլ եւս դեբզ
 չեմ ճանաչեր իբր առաջին քօյրս :

Տիկին տը Ռիվ ապշեցաւ :

— Ա՛հ , Կիւյ , մըմնջեց , իւր գանդ-
 րահեր գլուխը եղբօրը ուսին վրայ
 դնելով :

Երիտասարդն քրոջը երկու ձեռնե-
 րէն բռնեց և դիտելով դէմքն .

— Սիրելիս , ըսաւ խորին յուզմամբ
 մը , երջանիկ չես : Որո՞ւ պիտի վըս-
 տահիս , եթէ ո՛չ ինձ միայն , ընտրե-
 լագոյն բարեկամիդ , եղբօրդ . . .
 Միթէ աշխարհի վրայ առանձին չենք ,
 և միթէ ծնողացդ տեղ չեմ քեզ հա-
 մար : Յայնժամ , երկչոտ և ցած ձայ-
 նիւ կոմսուհին պատմեց Պիկօռի դէպ-
 քն , այն անպարկեշտ կինն զոր ազ-
 նուական կարծած էր , և այն յանդու-
 դըն որ մինչեւ իւր սենեակն մտած և
 համարձակած էր համբուրել զինք . . .
 այժմ խիստ տագոյն , գրեթէ հեղձ-
 եալ ձայնիւ մը աւարտեց իւր խոստո-
 վանութիւնն , իբրեւ թէ ամօթէն պի-
 տի մեռնէր : Կիւյ դորովալից սեղմեց
 մանկամարդուհին իւր բազկաց մէջ :

— Մի վախնար , սիրելիս : Անունը
 ծաք յօսպիէս է , թառալի պահակա-
 նոցէն է : Դիւրաւ կրնամ գտնել զինք
 և ի հարկին . . .

Սպառնալեաց շարժում մ'ըրաւ և
 Պիոռանս սոսկման ճիչ մ'արձակեց :

— Ա՛հ , Կիւյ . . .

— Ինչո՞ւ :

— Որովհետեւ . . . կը լռէր , ա-
 ռանց խօսելու համարձակութիւնն ու-
 նենալու :

— Որովհետեւ , յարեց կոմսն .

— Որովհետեւ . . . կը սիրեմ զին-
 քն :

— Դո՛ւ :

Տիկինը գլուխը ձեռացը մէջ կը
 ծածկէր , ամօթահար , և շիկագոյն ,
 Կիւյ կը ժպտէր :

— Աւրեմն , ըսաւ , եթէ կը սիրես ,
 ամուսնացի՛ր :

Հին առած մըլսած է . ռատա-
 նան բարեպաշտի մը սրտին մէջ բնա-
 կելու միջոցն իսկ կը գտնէ :

ԱԼՊԷՌԻ ՏԷԼԲԻ

(Թարգմ.)

Մ. Գ. ՄՕԶԵԱՆ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ՍԽԱԼՈՒՄՆ

Իւտերլանա անուն բազմահարուստ
 ամն , Ռուսիոյ Կատարինէ Բ. կայս-
 րուհւոյն արքունեաց սեղանաւորն էր :
 Սա թէեւ օտարական , այլ ռուսաց-
 եալ լինելով , նորա մեծամեծ շնորհաց
 կ'արժանանար :

Առաւօտ մը լուր կուտան սեղանաւորին թէ՛ իւր տուն պաշարեալ է պահապան զինուորներէ և թէ ոստիկանապետն կուզէ խօսիլ իրեն հետ :

Պ. Ռէօլիէվ, յիշեալ պաշտօնեայն, վեր կ'ենէ տխուր դիմօք և կ'ըսէ. «Տէր Սիւտէրլանտ, կատարեալ վըշտով մը համակեալ կը ներկայանամ ձեզ. զի շնորհալի կայսրութենէն ծանրաբեռնեալ եմ կատարելու հրաման մը, որ խստութիւնն կը վշտացնէ և կը զարհուրեցնէ զիս : Չեմ գիտեր, որպիսի սխալմամբ կամ որպիսի յանցանօք գրգռած էք այսչափ ուրին Վեհափառութեան զայրոյթն :

— Ե՛ս, պարոն, կը գոչէ Սիւտէրլանտ, ես ձեզմէ աւելի կ'անգիտանամ. իմ զարմացումս կը գերազանցէ ձերն : Բայց վերջապէս, ի՞նչ է այդ հրաման :

— Տէր, կը պատասխանէ Ռէօլիէվ, սիրտս չգիմանար զայն ձեզ յայտնելու :

— Ի՞նչ միթէ կորսնցուցի՝ կայսրուհւոյն վստահութիւնը :

— Եթէ միայն այդ լինէր, զիս այսչափ տխուր չպիտի աեսնէիք. զի կորուսեալ վստահութիւն մը կարելի է վերստին ձեռք ձգել :

— Ի՞նչ է ուրեմն, արդեօք զիս երկիրս պիտի շրկէ :

— Ատիկա թէեւ խոչ մը կը լինի, բայց և այնպէս մարդ իւր հարստութեամբ կարող է ամենուրեք երջանիկ լինել :

— Ո՛հ լստուած իմ, կաղաղակէ գողգողալով. արդեօք զիս ի Սիպերիա՞ պիտի արսորէ :

— Աւա՛ղ մարդ անկէ իրնայ վերադառնալ :

— Ձիս բանտ պիտի նետէ :

— Ուր էր թէ միայն այդ բլլար, մարդ. . . կարող է ելնել անտի :

— Ո՛վ լստուածային բարութիւն, միթէ զիս ձողկե՛լ տալ կուզէ :

— Այդ տանջանքը սոսկալի է, բայց չմեղցներ զմարդ :

— Ո՛հ ի՞նչ է ուրեմն, աղաղակեց սեղանաւորն հեկեկանօք. միթէ կեանքը ի վտանգի՞ է, միթէ բարի և հիանալի կայսրուհին որ դեռ երկու օր յառաջ խիտ քաղցրութեամբ խօսեցաւ հետս կուզէ զիս մեղցնել. . . ո՛հ անհաւատալի կը թուի ինձ : Բայց վերջապէս շնորհ ըրէք լիցնելու. մահը

նուազ կատաղի պիտի լինի բան զայս անտանելի ակնկալութիւն :

— Ուրեմն, սիրելիդ իմ, յարեց Ռէօլիէվեալ ձայնիւ, շնորհալից կայսրուհին հրամայեց յարգով լեցնել ձեր մօրթն :

— Յարգով լեցնե՛լ, գոչեց Սիւտերլանտ, սուր ակնարկ մը նետելով իւր խօսակցին վերայ. միթէ կորսնցուցի՞ք ձեր խելքն կամ կայսրուհին զիւրն : Բայց դուք բնաւ ընդունած պէտք չէ լինիք գործադրելու այդպիսի հրաման մը, առանց իւր ծայրահեղութեան դէմ առարկութիւններ ընելու :

— Աւա՛ղ, սիրելի բարեկամս, ըրի զոր ինչ երբէք չէի համարձակած ընել. յայտնեցի զարմանքս, վիշտս, խոնարհաբար դիտողութիւններ ըրի, բայց Վեհափառ կայսրուհին զայրացեալ յանդիմանեց վարանմունքս և հրամայեց խելոյն կատարել զիւր տուած հրաման յաւելցնելով սա խօսքեր, որք դեռ ականջիս կը հնչեն. «գնա՛, և մի մոռնար երբէք թէ պարտականութիւնդ է անտրտունջ կատարել այն յանձնարարութիւն զոր քեզ միայն արժան կը համարիմ յանձնելու :»

Անկարելի էր նկարագրել այդ վայրկենին խեղճ սեղանաւորին զարմանքն, սարսուռն և յուսահատութիւնը :

Ոստիկանապետը քիչ մը ժամանակ զնա ազատ ձգելէ վերջ—որպէս զի իւր խռովայոյզ հոգին հանդարտի,— յայտնեց թէ քառորդ ժամ մը միջոց կուտայ նմա, իւր գործերը կարգադրելու համար :

Ս.յն ատեն Սիւտէրլանտ կ'աղաչէ զնա, կը պաղատի, կը թախանձէ տալ իրեն քիչ մ'աւելի ժամանակ, որով կարենայ տոմս մը գրել կայսրուհւոյն նորա գթութիւնն հայցելու համար :

Ռէօլիէվ թող կուտայ նմա գրելու զիւր տոմս, զոր առնելով կը մեկնի : Սակայն չհամարձակելով երթալ ի պալատն ուղղակի Ս. Բեդրսպուրկի Պըրիւս կառավարչին կը դիմէ : Սա կը կարծէ թէ Ռէօլիէվ խենդեցեր է :

Պ. Պըրիւս կը հրամայէ նմա իրեն հետեւիլ դէպ ի պալատն և անյապաղ ներկայանալ կայսրուհւոյն :

Այն ինչ կը հասնին անդր կառավարչին նախապէս կայսրուհւոյն ներկայանալով կը պատմէ եղելութիւնը : Կատարինէ խելով զայս տար-

բեր պատմութիւն, կաղաղակէ. «ո՛վ երկինք. . . որպիսի սխալումն. . . արդարեւ Ռէօլիէվ իւր խելքն կորսնցուցած է : Պ. կառավարիչ, դնացէք շուտով և հրամայեցէք այդ անմիտին որպէս զի երթայ անմիջապէս ազատէ զխեղճ սեղանաւորս իւր տառապալի վիճակէն և ազատ թողու զնա :

Պ. Պըրիւս կը մեկնի և իւր ստացած հրամանները կ'որդադրելէ վերջ կըրկին պատիւ կսւնենայ ներկայանալու կայսրուհւոյն, որ այս անգամ խնդալէն մարելու վիճակին մէջ կը գտնուէր. «Հիմա կը հասկնամ, կ'ըսէ սա, այնչափ յանկարծական որչափ անյղանալի դէպքի մը պատճառն : Ես ասկէ յառաջ շուն մ'ունէի, զոր Սիւտէրլանտ կոչած էի վասն զի Անգլիացի մը զայն նուիրեր էր ինձ : Շատ կը սիրէի զայդ շուն : Որ սակայն անցեալները սատկեցաւ և ես հրամայեցի Ռէօլիէվին զայն յարգով լեցունել. և որովհետեւ կը յապաղէր, բարկացայ իւր դէմ, մտածելով թէ յիմարական ունայնամտութեամբ մը իւր արժանօպատուութեան դէմ կը համարէր այսպիսի յանձնարարութիւն մը :

ԲԵՌՆ ՅԱԻՏԵՆԱԿԱՆ

Մեծահարուստ ոմն, իւր պարտէզները մեծցունել ուղղելով բոլոր շըրջակայ գետինները գնեց : Սակայն խեղճ այրի կին մը պարկեշտութեամբ բնաւ չուզեց օտարացնել իւր հարց կալուածքն և մերժեց իրեն եղած շատ պարգեւները :

Յիշեալ անձին կալուածոց վերատեսուչն զայրաւարով այրի կնոջ ընդդիմութեան վերայ, բռնի յափըշտակեց նորա փոքրիկ գետինը, սու այս խեղճ կինն արտասուալի աչօք ստիպուեցաւ դիմել առ դատաւորն :

Դատաւորն պատմել տուաւ եղելութիւնն, զոր խիտ փափուկ գտաւ : Օրէնքները, անտարաւոյս, բացայայտ իրաւունք կուտային այրի կնոջ. բայց դիւրին չէր օրինաց հպատակեցնել հարուստ մը որ ամենուկատարեալ արգարութիւն կը նկատէր զիւր կամք :

Ի՞նչ բրաւ ուրեմն պարկեշտ դատաւորն :

Էշ մը համետեց որոյ վզին կողմէն

պարկ մը կախելով՝ ճամբայ ելաւ գէպի մեծահարուստ անձին պարտէզն։

Սա այս միջոցին նոյն խակ ալրի կնոջ կալուածին վերայ շինել տուած դղեկին մէջն էր։

Գատաւորին անակնկալ գալուստն՝ իւր իշով և պարկով, զարմացուց զհարուստն, որ աւելի եւս ապշեցաւ երբ նա յիւր ոտս իյնալով ըստաւ։

— Թոյլ տուր ինձ։ Տէ՛ր, պարկս լեցընելու այս դեանի հոգէն։

Եւ հարուստն արտօնեց։

Երբ լեցաւ պարկն, դատաւորն աղաչեց զնա օգնել իրեն, զայն իշուն վրայ դնելու։ Այս խնդրուածքն յոյժ տարօրինակ թուեցաւ հարուստին, որ սակայն ուղեկով հասկանալ թէ ի՞նչ էր դատաւորին նպատակն, փութաց յօգնութիւն նմա։

Բայց պարկը տեղէն անգամ չէր երերար։

— Այս բեռը խիստ ծանր է, դատաւոր, ըսաւ հարուստն։

— Տէ՛ր, պատասխանեց դատաւորն աղնիւ համարձակութեամբ մը, դու խիստ ծանր կը նկատես այս բեռը, որ սակայն ջնջին մի մասն է այն գետնին՝ զոր անիրաւութեամբ գրաւեցիր այրի կնոջ մը։ Ուրեմն, դատաստանի օրը ինչպէ՞ս պիտի կարենաս կրել անարդարութեամբ ստացեալ այս գետնին, զոր աշխարհի Գատաւորն ուսերուդ վրայ պիտի դնէ։

Հարուստն խիստ զարմացած, գովեց դատաւորին քաջութիւնն և իմաստութիւնն և այրի կնոջ դարձուց իւր կալուած, հանգերձ նորա վրայ կառուցեալ շէնքերով։

ՅԲԱՆՈՒ.

(Թարգմ.)

Յ. ԱՋՆԱՌՈՐ

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Չլաւալ և անգութ լաւօր.— Զինուորականութեան վերաբերեալ նոր գիւտերու մէջ մոծագոյն և նշանաւոր գիւտն է նոր տեսակ վառօդն։ Մինչեւ ցայսօր վառօդագործութեան մէջ ամենանշանաւոր գիւտն կը համարուէր ծուխ չհանող վառօդի գիւտն, զոր Գաղղիացիք գտած էին և այլ պետութիւնք կը ջանային սոյն գաղտնիքն իմանալ։ Արդ Գաղղիայէն ամէն կողմ

լուր տարածուեցաւ՝ որ անծուխ վառօդը բաւական չհամարուելով՝ գաղղիացի պաշտօնակալ մը յաջողած է անծուխ վառօդն նաեւ չշառաչող ընել։ Այս վառօդէն հիմայ հրացանի նոր փամփուշտներ շինուած են, որոնք արձակուելու ժամանակ ոչ միայն ծուխ չեն հաներ, այլ և ոչ ձայն։ Բայ ասկէ՝ նաեւ փամփուշտն փոխանակ մետաղէ շինելու կրնայ շինուիլ թղթէ այսուհետեւ։ Երով չէ թէ միայն մետաղէ կ'աժանայ, այլ որ մեծն է՝ ծանրութիւնը քիչնալով կրնան զինուորներն յառաջունէ շատ աւելի փամփուշտ առնուի՝ առանց բեռը ծանրացնելու։ Այս փամփուշտով նաեւ գնդակն աւելի ստատկութեամբ կը սրանայ։ Վասն զի մինչեւ հիմայ սովորական փամփուշտով արձակուած գնդակ մը եթէ 100 մետր հեռաւորութեամբ 41 միլիմետր հաստ երկաթի թիթղան հանդիպելու ըլլար՝ գնդակը կը տափակնար կ'իյնար, իսկ այս նորագիւտ փամփուշտով արձակուածն նոյն թիթղեղ կը ծակէ կ'անցնի։ Եթէ այս լուրն ստոյգ է, անշուշտ Գաղղիոյ բանակն այս նոր փամփուշտով պիտի զինուի։

Ոգէւր ըմպելի.— Ոգեւոր ըմպելիներն ջրոյ կամ կաթի պէս արեան չեն փոխուիր, այլ ոգեւոր մասն ալքոհոլն, արեան անցնելով անոր շրջանը կը շուտցնէ և ըզբղին հասնելով անոր գործունէութիւնը կը սաստկացնէ, որով անցաւոր կենդանութիւն մը և զօրութեան աճում մը կը զգացուի։ Չափաւոր կերպով ընտիր գինի խմելն զմարդ կը զօրացնէ, կը կենդանացնէ և կ'օգեւորէ։ Իսկ չափաւոր գարեջուրն կը զօրացնէ, կը սնուցանէ և կը կենդանացնէ։ անոր համար գարեջուրն կրնայ յանձնուիլ փոխաներու, շատ աշխատողներու և քիչ սնունդ առնողներու։ Կենաց իւրաքանչիւր աստիճանին յարմարագոյն ըմպելիներն են։ մանկանց՝ կաթ, երիտասարդաց՝ ջուր, հասակաւորաց՝ գարեջուր, և ծերոց՝ գինի։

(Բաղձալէպ)

ՊԱՂ ՊՈԶՈՒՄՈՒ ԲՐԵՆՍԵՍԻ

ԹՕՀԱՅ ՊԻՐ ՀԻՔԵԱՅԷ ԻՍԹԵՆԷՆ ՏԻՆԼԵՈՒՆ

ՄԵ ԳԻՆԱՆ

(Նախորդ Բիւլէն)

Նէ վագրթ ճիւղէ տէլիգանլըլար քէնտի օնուրդա քէմիքէրինին իւզէրինտէ կարկը գամըլլարընըն սօղուք՝ վէ պի խօշ սօգանտըղընը տուլտուգլարընտա, արթըգ տէհչէթլէրինին թէզայիւտի նէ տէրէճէլէլէլ վարտըղընը վարըն գըբաս իտին։

Ինսան պուլունտուղու մահալտէ հէման էօլմէլի իտի։

Լաքին, պէրէքեաթ վէրսին օլ զէման պիր սէտա, հաքիմանէ տէտի։

Այաղա գալըսանըզա՛, շաշգընլա՛ր . . .

Տիւնեայը խիթամ իշին մահֆ իթմէկէ մէէմուր օլան պաշ մէլայըգ տախի տահա հիւսնի լէթաֆէթլէ սէօլլէմիշ օլաճագտը։ Կէլէլիմ պիղլիմ էօթլէքլէրէ, պունլար պիր պիրլէրինէ կէօզ էթտիլէր, վէ պիր թարզ կէօնիւլ րահաթլըլըլա աննատըլար քի պունլար պիր զէման սիլահ թէլալլարը թապիր օլունուրլար ըտը։

Պաշլագ գարիլէսի սէրկէրտէլէրի զանն օլունան շախս նէրէսի՛ տիր, տէլի սիւալ իթտիկինտէ,

— Պուրասը տըր տէյու ճէվապ վէրտիլէր տէլիգանլըլար։

— Պիզիզ, տէտիլէր տէլիգանլըլար ազ եա չօդ շաշկընճա կիւլիւմսիլէրէք։

— Էրքէքլէր պէր թարաֆ օլունլար, տէտի պիր ատէմ իսթիհզաքեարի պիր թարղլէ, պէղիմ իշիմիզ եալընըզ տիլպէր նիսա թայֆէսի իլէ տիր։

Օլտէմ տէլիգանլըլարըն թէպէս սիւմէ տէհչէթլի հէյեթլէրէ թէպտիլ օլարագ չէքիտիլէրինտէ, րալէթլէ վէրլիմիշ օլան պիր էմրին իւզէրինէ գըղլար ալայա տիլիլէն թապուր կիպի պիր չիզիլի իւզէրինէ տիլիլիլէր։

Թասվիրի չըգարըն, տէտի քէնտի պէօյիւքլէրի։

Կէնճ մուղիգաճընըն պիրի թէլաշլէ եագըն կէլիպ միւճէվհէլլէ միւզէլէնէ պիր մէտալեօն չըքարուր։

Իշպու մէտալեօն պիր գըղը մէլա-

ի քսիմութիւն թափաքանի հընգ իտերտի պէզ իւղերինտէ՝ ըուեա կիպի գատըն. տան երւ. քսէք, փերի, հիւրի, մէլայի. քէ կիպի խօշ, լաթիֆ, վէ թէպախիւր, (շոգեհան) պիր շէյ թէրսիմ իտիւմիշ իտի :

Գօլ աղաւթը, Պաշլագըլը օն եէտի նէֆէր գըղլարըն հէր պիրինին էօ. նիւնտէ տուրարագ քինճէտէն ինճէյէ թէֆթիշ իթմէկէ պաշլատը :

Տիւպէր օլանլարըն էօնիւնտէ տի. հանընտան պիր նէվա՛հ քաշըրըրտը «հայըֆ» մանեասընտա : Լաքին սին. նի աղ պէօյիւք վէ չիրքինճէ օլան. լարըն էօնլէրինտէն իշարէթվարի սիւրաթլէ կէչէր իտի :

«Պէյհուտէ՝ եօլճուլուք», մըրըլ. տանտը քեամիլէն գաթի իւմիւտ իտէ. րէք, զիրա սըրանըն սօնունա կէլմիշ իտի :

—Սվֆ պուեուրուն էֆէնտի, տէ. տի քիւչիւք մուղիգաճը : Շուրատա պիր գըզ տահա վար, պէսպէլի օլ տա. խի Պաշլագ քէօյլի օլմալը :

Պըրագ սէնտէ. շու ֆագըր գը՛զ մը . . . սէպէտի պիր ասքէր. էօյլէ պիր թարգտա քի . . . րէք լաթիֆ ուրէթտէ տէյիլ տիր :

—Լաքին Նուաղէթ սըրմա սաշը պաշընը պէրի թարաֆա չէվիրտիկին. սէ, մուղիգաճը ֆէրեաա էթմէկէ պաշլատը :

—Իշթէ օ՛ տուր :

Տիյէրէք ալթիւսթ օլուպ, գըպ գըրմըզը քէսիտի վէ հիճապըն. տան շաշըրարաք պէօյիւք թէվաղիւ իլէ վարըպ էօնիւնէ տիղ չէօքսիւ :

Իշթէ՝ օ տուր, թա՛ քէնտիսի, տիր տէյէրէք, թէքմիլ տիղ իւղէրինէ կէլէրէք :

Արթըգ տիւչիւնէպիլինիր, նէ՛ օլ. տու գըզլարըն թէաճիւպիւ, էրքէք. լէրին շաշմալարը, իլլա Նուապէթին հայրէթի :

Աղ վագըթտան սօնրա իշէր պիր թարգը ախէր քէսպ իթտիլէր :

Եապանճը ասաքիր իւշ ատէթ սան. տըգ աշտը. պիրինճիսի ալթուն, ի. քինճիսի միւճէվհէր վէ, իւչիւնճիսի գը. րալիշալարա լայըգ թուալէթ թագըմ. լար իլէ տօլու, պու իւշ սանտըգլա. րը Նուաղէթէ թէսիւմ իթտիլէրինտէ :

—Պէնիմ իչիւն մի պունլար . . . րէրէլէտի պիշարէ գըզ, իշպաւ քեաֆ.

ֆէյի զիւղըյմէթ մալլար պէնիմ իչիւն մի . . . ամմա նասըլ . . . նասըլ . . .

—Եարըն տուեաճագսընըզ, . . . ճէվապ վէրտի պէօյիւք պաշը, չիւն. քի անճագ եարընա գատար եէթի. չէպիլիր օլ շախս քի հէր շէյի սիգէ տուեուրմասը եալընըզ քէնտիսինէ ալը գօյմաք արգուսինտէ տըր : Լա. քին օլ անէտէք, իշպու հիւպէլէրի սիգէ սունմաք վէ իւղէրինիղէ տըգ. գաթ իթմէք մէմուրիյէթի պու գուլ լարընըզա հէվալէ օլմուշ տուր :

Պու քէլամլէրի սէօյլէտիքտէն սօն. րա թէքրարէն ալաղա գալգտըղընտա տիկէլէրի տէ այնի մուամէլէյի պիլ իճրա, շարգալարընը էլլէրինէ ալա. րագ Նուաղէթին էմըլէրինէ մունթա. զըր օլաուլար :

Էօքսիւզ գըզճըղաղըն կէօլլէրի քա մաշարաք, սօլուեարագ, պիգարար, զանն իտէրսին ըուեատա կիպի սըրա իլէ իւշ սանտըգլարա պագար վէ տի. հանընտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգար. մաղ իտի :

Լաքին պաղ պօղուճուլարը էօյլէ տուրմայըպ իլլա գըզ ալալը :

—Շու քիւչիւճէք Նուաղէթէ նէ՛ մութլուլ : —Պէօյլէ պիր շէյ պանա րասթ կէլմէզ : —Կէօրտիւն մի, պաք անա պապա թանըմայըպ պիլմէճէք նէլէր գազանտըրըր : —Պէսպէլի քիւչիւք պիր գրալիշա օլմալըյմըն քի, չօճուգու. զընտա չինկեանէյէր աշըրմըն օլմալը տըրլար . . . միւսթագիլ . . . քի էն. ճամը իշթէ եէնիտէն պուլաուլար. նասըլ քի րօմանլարտա մէվճուտ տըր պու եօլտա շէյլէր : —Իմքէրաթօր գը. զը օլմալը, պէսպէլի մալթի իլէ պիր մարագասը օլմուշ տուր, —նէ՛ վու. գուալթ . . . նէ՛ մութլուլուք . . . նէ՛ պէօյիւք շան տըր պու պիղիմ քէօյիւմիւզ իչիւն . . . : Նուաղէթ, պիլիլիսին քի պէն տալիմ ասնա տօսթ պուլունմուշում տուր : —Հանըմ, սա. գըն օլմաեա քի ֆիքրինիգտէն չըգա. րասընըզ գուլիպէի օլմա վէրէն պէն օլասղումուլ : —Բրէնսէ՛ս, էկէր ֆիւ. թանընըզըն էսքի օլտուղուտան միւ. քիւլաթտա օլուրսանըզ : զիքր իտիւն պէնի : Նուաղէթ սէլամ սանա . . . : Շան ու շէրէֆլէր օլտուն Նուաղէթէ . . . : Եաշասըն Նուաղէթ . . .

(Շարունակելի)

ՏԻՇ ԹԱՊԻՊԻ ԺՕԶԷՖ ՆԱԼԲԱՍ

Տիշ թապիպլէրինին էն մահիրի օլուպ, քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէն. լէրի աղ վագըթ զարֆընտա չիֆարէ. զիր իթմէքլէ պիհագգըն խօշուտ իթ. միշ օլան ժօզէֆ նալբաս էֆ. Սիրքէ. ճիտէ Թրամվայ ճատտէսինտէ Տույու. նու Ումումիյէ իտարէսի գարշըսընտա Տ նումէրօլը մահալը մախսօւստա պու լունմագտա տըր :

Թապիպը մումալիէյհ զայէթ մա. հիրանէ պիր սուրէթտէ իմալ էյլէտի. կի տիշլէրի էհվէն ֆիյաթլա ֆիրուլթ իթտիկի կիպի, միւշթէրիլէրինի քէ. մալը հիւրմէթ վէ նէղաքէթլէ գապուլ վէ տիշ խասթալըգլարընը հիւսնիւ թէ. տալի իտէրէք, ճիւմլէնին մէֆուսնի. յէթինի գազանմագտա տըր :

ԱՂՕԹ ԱԳԻՐԲ ՊԱՐՏԵԶ ՀՈԳԵԻՈՐ

ԲԱԶՄԱՊԱՑԿԵՐ
(Պէրպէրեան Տպագր.)

Ընտիր թղթի վրայ, մաքուր տպագրութեամբ, լաթա. կազմ, կը վաճառուի

Երկու { 2 } դրուշ
Կը գտնուի Պէրպէրեան Տպարան, Կ. Պ. Էսքի Զապ. թիէ ճատտէսի, թիւ 61 :

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՅՑԵՏՈՄՍ

Լաւագոյն քառթօնի վրայ ա. մէնլեզուաւ կը պատրաստուի գին 100 հատը 10 դհէկն. պէտք ունեցողները պէտք է շիմէն Գ. Պաղտատլեան տը. պարան Յակոբեան խան. թիւ 13 Կ. Պոլիս :

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԻ

Յոբէն — Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Հանդիսի տպարանէն ի լոյս ընծայուեցաւ Մեծ. Մ. Մամուրեան էֆէնտիի սոյն նոր և բազմապատկեր ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ, մաքուր տպագրութեամբ և գեղեցիկ կտրմով:

Փոքր մանուկները, որք քերականը աւտրտելէ յետոյ չունենին իրենց կարողութեան յարմար ընթերցանութեան գիրք մը, ահաւասիկ սոյն պատկերազարդ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆն պիտի ունենան այսուհետև, որով մէջ պիտի գտնեն փոքրիկ պատմութիւններ, ոտանաւորներ, հանելուկներ, պիտանի գիտելիքներ, որք գեղեցիկ կերպով դասակարգուած են աստիճանաբար:

Կը յանձնարարենք Մեծ. դասատուաց, սոյն ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆն, որով պակասը բաւական ժամանակէ ի վեր զգալի եղած էր և զոր կը լեցնէ բազմազմուտ ուսուցիչն: Կեդրոնատեղին է հանդիսի տպարանն, և կը գտնուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով: Գինն է 2 դր. Շատ գնողներու գոհացուցիչ գեղը Ե լինի:

ՄԵԶԵՐԻՆ ԵՃՂԱՍՏԱՆԷ ՎԷՆԱՐԻ ԽԻՆՔԵԱՆԿԱՐԸՆՈՒ ՄԻԼԹԱՎԱԽՈՒ

ՏԵՊՊՕ

ՍԹԱՆՊՕԼ ԵՖԵՆԻ ՃԱՄԻՏԷ

ՍԲԷՉԱՐ ՏԻՒՔԵԱՆԼԱՐԸ

ՍԹԱՆՊՕԼ ԲԷՕՐԵՐԻԼ սըրասը Թրամվայ — 56
ճատտէսի
ՊԵՅՕՂԼՈՒՆՏԱ Տօղրու եօլտա — 168

Մէջքիւր էճղաստնէ վէ սթէչար տիւքքեանկարընոս միւթաւախտ վէ էնվայի ինքթիպաթը քիմեքիլէ վէ էճղա վէ մաւալէճաթ վէ ալէաթը ճէրրահիլէ, վէ ալէա ճինս լա թիք իլէ չէլիքտէն մաամուլ ալաթ ու քալէվաթ, վէ Լիւթէր ուսուլիտէ պաղար, վէ Պրանսը վէ Ինկի լիլ էճղալա ը, սօլֆաթոնն էն ալէա ճինս, ել լի վէ էճնէպի մաւալէն սուլարը, ֆօթօկաթ ըլար իչիւն թէրթիպաթը քիմեքիլէ, Պրատո չարապարը, գօնէքար, էնվա իչիլիլէ, գօլուլու սապուլար, նէ ֆիս բուտտ, օ տը Գօլօնը, աչսուլարը, տիւզկի նիւքէր, վէ ըս թէչարար իլէ քիմեքիլէ մալսուս ճամ գապար վէ ալաթ ու է տէվաթ մէվճուտ օլուպ, թօթաւ վէ բէրօքէն ու ֆիթուլիթ օլո նուր:

Քէզալիք մէջքիւր տիւքքեանստ մաւալէնէ թըպիլիլէ տալիս իճրա օլո նուպ, պոնա մալսուս օտալար վար տ Կ ճէլէր աչօք տըր: Զէյլ—Պիլճիլիլէ էճղա վէ էսթաամըլըն էն ա էա ճինսիտէն օլուտ զուսու վէ բէք էնվէն ֆիյաթլա սաթըլըլըն Տօղթօր էֆէնտիլէրէ վէ րաղպէթլու էնալիլէ իւն ու պլյան իտէրիլ:

ՖՕԹՕԿՐԱՖ

ԳԱՐԱԳԱԾԵԱՆ ՊԻԼՍԵՐԻԵՐ

ԳՈՒԼԷ ԳԱԲՈՒ ՆՕ. 677

Միւլթէրիլէրիմիլի մէմուռն զըլմագ, էսկիտէն պէրու մէսլէքիմիլ օլուտղու աւմէնին մալիւմիւ տիր: Պու տէֆա Եվրօթաւն էն մէչոլ ֆապալիլալարընտան ճէլպ իտէրէք, ալթըլիլէմիլի տանաթմըլ օլուտղու մուսուղտան, միւրաճաաթ իտէճէք միւլթիլիլէր հէր հալաթ մէմուռն գալաճաղար տըր: Գաթա ը հալաաա պիլէ բէլիմ չէքիլիլ: Զօճուլար վէ չօք տուրմուղա թէհամմալիւ օլմալարար իչիլ, էն սոն իւսիւլտէ (էնսթաթոնէ) եւնի միւլթիլիլի եօրմագսըլըն բէլիմիլէր չէքիլիլ: Պուտան մաատա ֆօթօկրաֆ իչիւն էն մէչոլ ֆապրիլալարտան հէր ճինս մաթիլա վէ լէվադիմաթ վէ էճղա կէթիլիլթաթիլիլալ, էնվէն ֆիյաթլէ սաթըլուր:

Միւրաճաաթ իտէլիլէրէ մէճճաւէն տէրս վէրիլուպ, մէրաղըլար իչիւն 180 դրուչո գատար մաթիլալար ֆիթուլիթ օլուտղու:

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ն Շ Ա Ն Պ Է Ր Պ Է Ռ Ե Ա Ն

ՖՈՒԱՆԳՖՕՐԹՈՒԱԶ

ՏԷՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Սէ մաեէ ֆրանդ 6,250,000 Ինթիւաթ ազչէսի ֆրանդ 1,270,000

Մէջքիւր գուճաւնիա տէնիլ գաղալարընա գարչը վաթօրարտա վէ կէմիլէրտէ եիւքլէնիլէն մալլէրի, վէ քէզալիք բօլթա իտարէլէրիլէն թէսլիմ օլուտն միւլթէլէրաթ վէ եալսօտ պանգնօթ էվրագը զաեթէթ էնվէնիլէթ վէ սուհուլէթլէ սիկուլթա իտէր:

Պու ճիհէթլէ մէպալիլի քիւլիլէնէն սիկուլթա իտէպիլմէք իչիւն իչպու գուճաւնիա Եվրօթաաա 13 թանէ պիւքիւք սիկուլթա գուճաւնիալարըլա պիլլէլիլ տիր: Պուտարըն թէքմիլ սթրմաեէ վէ իհթիւաթ ազչէսի 100,000,000 ֆրանդը կէչէր:

Թէքմիլ թիւքքեա աճէնթէսի

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ՄԻՆԻՒ ՊԻՐԼԷՇՄԻՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՆԼԱՐԸ

Սէ մաեէ ֆրանդ 8,000,000
Ինթիւաթ ազչէսի 1888 Յունիսէ գատար ֆրանդ 4,817,262
Սէնէվի իրաա 1888 Յունիսէ գատար ֆրանդ 10,069,700

Մէջքիւր գուճաւնեալար տէրօղիթօլար վէ իտանէլէր վէ անլէր իչիւնտէ պուլուտն մալլէր վէ մօպիլեալարը զաեթէթ էնվէնիլէթ վէ սուհուլէթլէ, թէէմիլնաթը գալիլէ թահթընտա օլարագ սիկուլթա իտէրիլէ:

Իսթանպօլ աճէնթէսի

Իսթանպօլ, Պահճէ-գաթու, Եօրկիտիս խան ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Մալիւմաթ.—Շիրքէթլէրիմիլիլ Տէրիսաաաթէթ պանքէրլէրի պուլուտն ներսէսեան Բէտէր վէ Մալսուսու էֆէնտիլէր հիսապը կէթիլիլիլ, վէ միւտիլիլէթի ումուլիլէ թարաֆընտան թատիգ օլուտնալ հէր կիւնտ զարար ու զիւանք թաղմիլէ թէմալիլլէ թալիմաթ ալալ իլլէմիլլէր տիր: